

2. Галушко В.П., Діброва А.Д., Діброва Л.В. Методологічні та практичні аспекти рівня державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників. *Економіка АПК*. 2008. №3. С. 3–11.
3. Ковальов В.В. Державне регулювання інвестиційної діяльності в аграрній сфері : монографія за ред. В.В. Кузьміна. К. : ІАЕ УААН, 2003. 182 с.
4. Кваша С.М. Аграрна політика та чинники її реалізації в нинішніх умовах трансформації сільського господарства України. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія «Економіка та менеджмент». 2010. №6/1. С. 3–11.
5. Плеханов Д.О. Наукове забезпечення державного управління агропромисловим виробництвом в Україні : дис...на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук : 25.00.02 – механізми державного управління / Плеханов Дмитро Олександрович ; Національна академія державного управління при Президентові України. – К., 2010. – 475 с.
6. Череп О.Г. Формування інвестиційної політики з метою забезпечення конкурентоспроможності економіки держави. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2011. №6, Т.4. С. 311–316.

Децентралізація в дії: переваги та проблеми

Коваленко Г.В., канд. екон. наук, старший викладач

Михалко Г.М., здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

Сільські території в Україні у соціально-економічному житті посідають особливу роль. Саме на них мешкає третина населення нашої держави і припадає більшість її площі. На жаль, в нашій країні соціально-економічний розвиток та життєстійкість сільських поселень, в основному, залежать від їх територіальної близькості до економічних та адміністративних центрів. У зв'язку з цим визначення можливих сценаріїв

соціального розвитку сільських поселень України різної людності в умовах децентралізації чинної системи управління набуває пріоритетного значення.

Головною суспільно значущою тенденцією, що визначає нині напрями соціального розвитку сільських територій України, є децентралізація. Децентралізація – це реальний шлях до підвищення якості повсякденного життя мешканців кожного села, селища чи міста. Світовий досвід свідчить, що місцеві проблеми можуть ефективно вирішуватись тільки на місцевому рівні. Держава ніколи не дійде до проблем кожного села чи міста, кожної вулиці чи двору.

Метою реформи децентралізації є в першу чергу наблизити послуги до громадянина та підвищити їх якість, щоб кожен громадянин мав змогу отримати ту чи іншу послугу, не уїхавши до райцентру. Необхідно сформулювати повноцінну систему місцевого самоврядування, в якій ОТГ будуть спроможні виконувати різноманітні повноваження та відповідати за їх виконання. Зміцнення громади грає важливу роль у формуванні ОТГ, щоб і в майбутньому такі ресурси як фінансові, майнові, інтелектуальні можливо було використати для поліпшення якості послуг та розвитку інфраструктури. Оскільки у громад тепер залишаються податки і вони стають більш зацікавленими в розвитку територій, бізнесу та інфраструктури, тому необхідно створити передумови для економічного розвитку ОТГ, підсилити спроможність громад через залучення іноземних інвестицій, отримання міжнародної технічної допомоги [1]. Активізація вище зазначених даних покращить становище на селі та в Україні в цілому .

На становище українського села практично впливають соціально-економічні умови, структурні зміни в АПК, що пов'язані з падінням економічної активності селян, зменшенням реальної заробітної плати, високим рівнем безробіття, розповсюдженням неформальних трудових відносин. В цілому по Україні демографічна ситуація оцінюється фахівцями як кризова. Ускладнює умови життя на селі відсутність у багатьох селах доріг з твердим покриттям та транспортного сполучення [2].

Сільські території відрізняються від міських, з точки зору можливостей розвитку, подальшим: значно нижча щільність населення; мала кількість підприємств та підприємців на тисячу осіб населення; переважна орієнтація людей на зайнятість у сільськогосподарському виробництві; недостатня мобільність сільського населення; низький рівень інновацій, наукової діяльності; нижчий рівень публічних послуг та сервісів потрібних людям за місцем проживання [3].

Мостівська сільська об'єднана громада була однією з перших у Доманівському районі Миколаївської області. Перед тим, як об'єднатися, представники сільських рад зробили фахову оцінку, щоб з'ясувати, чи зможе громада стати спроможною. Втім, три сільські ради (а в загальному 14 сіл) ухвалили йти на вибори і з 2017 року Мостівська ОТГ перейшла на прямі міжбюджетні відносини із державою та отримала відповідні повноваження. Загальний бюджет громади за два роки роботи збільшився майже в 10 разів. Після переходу на прямі міжбюджетні відносини з державою, в апараті з'явилася потреба у таких фахівцях, які для сільської ради раніше були не актуальними. До того ж громада хоче залучати додаткові кошти і писати проекти, а для цього також потрібні спеціалісти. Проблеми у кожному селі однакові: вода, дороги, освітлення, ремонт шкіл. Тому в усіх населених пунктах проводяться обговорення, на яких визначається, що треба зробити в першу чергу. За бюджетний рік кожне село отримує реалізацію хоча б одного проекту.

Попри це, разом з експертами у Мостівській громаді працюють над створенням кооперативу з вирощування й переробки овочів та молочного кооперативу. У громаді недавно створили відділ економіки для залучення інвестицій, якого в апараті ради раніше не було. До того ж зробили карту об'єктів, які можуть порекомендувати потенційним інвесторам.

Підсумовуючи результати об'єднання сільських територіальних громад, доводиться констатувати, що значна їх частина і після цього не змогла подолати низьку інституційну спроможність до ефективного

самоврядування через неефективність дій державних органів управління та слабкість кадрової ланки органів місцевої влади. Для оволодіння необхідним досвідом та рівнем компетенції щодо успішної реалізації одержаних повноважень у фінансовій сфері знадобляться роки.

Інформаційні джерела :

1. Децентралізація: коротко про головне. URL: <http://buk-visnyk.cv.ua/misceve-samovryaduvannya/733/>
2. Лебединська К.І. Соціальні проблеми сучасного українського села. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2011. № 948. С. 217.
3. Ткачук А.Ф. Огляд ситуації щодо впровадження партнерств міських та сільських територіальних громад в умовах децентралізації та змін у державній регіональній політиці в Україні: аналітична записка. К.: 2019. 28 с.

СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

**Костирко П.Д., здобувач вищої освіти
Миколаївський національний аграрний університет**

Пріоритетом української держави в сучасних умовах є побудова ефективної системи національної економічної безпеки. Одним з основних факторів національної економічної безпеки є продовольча безпека країни (рис. 1) [2].